

onboarding

inleiding

De afgelopen periode zijn er verschillende documenten gepubliceerd over de instroom van talentvolle sporters in opleidingsprogramma's (zie [De dialoog | Talentontwikkeling TeamNL - NOCNSF](#)). Dit onboarding document biedt een extra verdieping op dit proces, in lijn met het vertrekpunt: verantwoord ontwikkelen richting eervolle prestaties.

De eerdere documenten richtten zich vooral op het op een verantwoorde en zorgvuldige wijze realiseren van de instroom. Dit document focust op de beginperiode van nieuwe sporters in het opleidingsprogramma.

In deze beginperiode van een talentvolle sporter vinden wij het belangrijk om:

De nieuwe omgeving als tweede thuis te laten voelen voor ieder individu.

Samen een veilige en verantwoorde omgeving te creëren die sporters, coaches en staf in staat stelt om tot optimale ontwikkeling te komen in context van het kunnen presteren op mondiaal niveau bij de senioren.

onboarding

Wanneer nieuwe sporters instromen bij een TeamNL-centrum en starten in een opleidingsprogramma, komen zij in een nieuwe omgeving terecht en ontstaat er een nieuwe groepsamenstelling binnen het programma. Deze fase, de onboardingsfase, vindt meestal plaats na de zomervakantie. De onboardingsfase volgt op de instroomfase, die doorgaans vóór de zomervakantie plaatsvindt. Voor sommige sporten, waarbij de jaarkalender anders loopt, is het logischer om deze fase af te stemmen op het moment dat sporters daadwerkelijk beginnen met meetrainen in het opleidingsprogramma.

Deze nieuwe samenstelling zorgt voor een periode waarin de talentvolle sporter en de groep zich weer opnieuw gaan vormen. Deze fase biedt een uitstekende kans om een goede basis te leggen en deze vervolgens te behouden. Door acties te ondernemen om nieuwkomers zich thuis te laten voelen, alsook om een groep te vormen en kaders te bepalen voor samenwerken. De coach en de pedagogisch expert begeleiden dit proces.

powered by

praktische handvatten

Om de onboardingsfase optimaal te benutten, vind je hieronder praktische handvatten die coaches en pedagogisch experts direct kunnen toepassen. Hoewel er geen vaste richtlijn is voor de duur van deze fase, adviseren wij een periode van 1 tot 4 weken aan te houden. Binnen deze tijd hebben de voorgestelde activiteiten doorgaans het meeste effect. Na deze fase blijft continue monitoring belangrijk.

tweede thuis

- **Neem als pedagogisch expert, samen met de coach en staf, de tijd om de nieuwe instromers warm te ontvangen en wegwijs te maken.**
Besteed oprechte aandacht* aan hen en creëer ruimte voor vragen en sociale verbinding. Leer elkaar kennen, toon begrip voor de impact die de veranderingen op de sporter hebben, en laat merken dat je nieuwsgierig bent naar hun mening. Dit laat zien dat uitspreken belangrijk is en dat inbreng wordt gewaardeerd. Benader dit zoveel mogelijk vanuit gelijkwaardigheid. Deel bijvoorbeeld ook iets over jezelf als coach of expert. Zo versterk je het gevoel van “fijn dat je er bent” in plaats van “wees blij dat je hier mag zijn”. Dit draagt bij aan een gevoel van samenhang en schept een omgeving waarin iedereen gezamenlijk vormgeeft aan de dynamiek, zonder dat nieuwe sporters het gevoel krijgen zich enkel aan de bestaande groep te moeten aanpassen.
- **Organiseer als pedagogisch expert, samen met de coach en staf, enkele groepsvormende activiteiten buiten de trainingscontext.**
Besteed tijdens deze momenten aandacht aan de sporters als persoon: wie ze zijn, waar ze vandaan komen en wat er speelt in hun privéleven.
- **Zorg er als pedagogisch expert, samen met de coach en staf, voor dat tweede- en derdejaars sporters een actieve rol krijgen in het verwelkomen van nieuwe sporters en het creëren van een tweede thuisgevoel.**
Het opzetten van een buddy-systeem, waarbij duo's of kleine groepjes worden gevormd, kan hierbij effectief zijn. Ondersteun de buddy's in deze rol door hen te begeleiden en voor te bereiden op deze taak. Voor sporters is dit een waardevolle kans om verantwoordelijkheid te nemen. Geef hen handvatten om deze rol gedurende het jaar goed in te vullen. Deze verantwoordelijkheid draagt niet alleen bij aan de integratie van nieuwe sporters, maar ondersteunt ook de persoonlijke ontwikkeling van de buddy's, zowel binnen als buiten de sportcontext.
- **Bewaak als pedagogisch expert, samen met de coach en staf, het gevoel van een tweede thuis gedurende het jaar en het gehele verblijf in het programma.**
Dit gaat verder dan alleen groepsvormende activiteiten. Er moet een omgeving worden gecreëerd waar oprechte, echte connecties plaatsvinden tussen sporters, coaches en stafleden. Het is belangrijk dat sporters zich, wanneer ze de trainingsaccommodatie of het TeamNL-centrum binnenlopen, gezien, gehoord en gewaardeerd voelen.

Let op: deze opsomming gaat verder op de volgende pagina.

powered by

*jouw tijd geven is het waardevolste goed die je kan geven.

onboarding

- **Naast aandacht voor onderlinge houding en gedrag, kun je ook denken aan bijvoorbeeld jaarlijkse team- en individuele foto's van sporters, coaches en staf.**

Bijvoorbeeld met bijschriften op de trainingslocatie, teksten of andere visualisaties die inspireren, en een visuele weergave van de historie van sporters die in het programma hebben gezeten en/of de topsport hebben bereikt (voor het versterken van historisch besef). Voer jaarlijks een gesprek met sporters om te bepalen wat zij onder dit gevoel verstaan en of de huidige uitstraling voldoende bijdraagt aan het oproepen van deze gevoelens.

- **Zorg er als pedagogisch expert, samen met de coach en staf, voordat sporters de competenties ontwikkelen om tot een optimale (her)inrichting te komen van hun leven in de nieuwe context.**

Denk hierbij aan het vormgeven van een effectieve aanpak op bijvoorbeeld thema's als plannen, communiceren en balans tussen topsport en persoonlijke leefstijl. Stel vast wie welke rol heeft om deze competenties te ontwikkelen.

ontwikkeldoelen

eerstejaars

Eerstejaars sporters ondergaan in hun eerste jaar veel veranderingen in hun leven. Om hen houvast te bieden, kan het helpen om in de beginperiode duidelijkheid te creëren vanuit de coachstaf. Geef aan waar bijvoorbeeld het eerste halfjaar aandacht aan besteed zal worden en hoe de evaluatie* zal plaatsvinden. Maak ook duidelijk dat zij na een bepaalde periode zelf doelen moeten gaan formuleren, zowel op het gebied van training, wonen als studeren. Betrek hen ook bij het proces door uit te leggen hoe zij zelf een bijdrage kunnen leveren aan een optimale omgeving en welke verantwoordelijkheid zij dragen voor hun eigen ontwikkeling.

tweede- en derdejaars

Geef als coach sporters de opdracht om na te denken over wat ze willen ontwikkelen en hoe ze dat van plan zijn te doen. Maak duidelijke afspraken over het hoe, zodat je sporters kunt aanspreken op hun beloofde inzet. Betrek hen ook bij het proces door uit te leggen hoe zij zelf een bijdrage kunnen blijven leveren aan een optimale omgeving en verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen ontwikkeling. Bespreek deze doelen ook met de rest van de staf, zodat iedereen samen kan bijdragen aan het creëren van een tweede thuis en een optimale omgeving.

rechten en plichten

- Maak als pedagogisch expert, samen met de coach en staf, bespreekbaar wat topsport is. Wat kunnen sporters verwachten, wat zijn de mooie aspecten, en welke minder fijne, maar onvermijdelijke onderdelen horen bij de reis richting topsport?
- Bespreek ook dat er veel wordt geïnvesteerd in de ontwikkeling van de sporter – door ouders, coaches, experts, sportbonden, het NOC*NSF en anderen. Het is belangrijk om te kijken hoe dit in balans kan zijn met wat de sporter teruggeeft, zoals inzet, commitment en passend gedrag. Dit principe van geven en nemen helpt om gezamenlijk verantwoordelijkheid te dragen voor een optimale samenwerking.
- Maak sporters bewust van een aantal 'verplichtingen' die ze hebben om samen een omgeving te creëren en te verbeteren waarbinnen zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Denk hierbij aan zaken zoals zich uitspreken, het gebruik van smartabase, deelname aan onderzoeken en het invullen van structurele enquêtes (zoals de KPI-enquête).

powered by

*bv. evalueren op drie domeinen:

- Vertoont de sporter de juiste competenties die nodig zijn weg naar het mondiale senioren podium?
- Heeft de sporter voldoende inzet gepleegd om de eigen ontwikkeldoelen te bereiken?
- Is de sporter in houding en gedrag een toegevoegde waarde voor de trainingsgroep en -omgeving?

onboarding

waarden

Bespreek als pedagogisch expert, samen met de coach en staf, met alle sporters:

- Hoe ze met elkaar om zullen gaan.
- Wat deze omgang betekent voor hun houding en gedrag (wat moeten andere mensen waarnemen als ze ons programma observeren).
- Welke afspraken nodig zijn om invulling te geven aan de genoemde punten.
- Welke afspraken nodig zijn om hierop te monitoren en elkaar aan te spreken gedurende het jaar.
- Welke afspraken nodig zijn om dit het komende jaar te bewaken.

betrokkenheid

Creëer een klankbordgroep van sporters, bestaande uit minimaal één nieuwe sporter, een tweedejaars en een derdejaars, en wissel jaarlijks van sporters (dit is goed voor sporters om in een dergelijke rol te komen en zorgt ervoor dat niet steeds dezelfde sporters deze rol vervullen). Benoem een aantal thema's* die periodiek (bijvoorbeeld maandelijks of per kwartaal) met deze groep besproken worden. Dit kan geleid worden door de coach of de pedagogisch expert, met als doel een gezonde en continue dialoog met de sporters te voeren. Zo kunnen zij actief meedenken over (hun) optimale ontwikkeling en de sociale dynamiek (tussen sporters onderling en/of in relatie tot de staf).

Uit deze gesprekken kan ook blijken op welke gebieden of thema's extra aandacht nodig is, volgens de sporters. Dit komt aanvullend op wat de pedagogisch expert in overleg met de coach als zinvol beschouwen om op te pakken. De sporters hebben de taak om input te verzamelen van hun gelijkgestemden – bijvoorbeeld instromers bij andere instromers, tweedejaars bij andere tweedejaars – voorafgaand aan het overleg. Deze groep is geen raad of formeel orgaan, maar het doel is een gezonde, continue dialoog te onderhouden tussen coach, staf en sporters over het programma waarin sporters zich optimaal kunnen en willen ontwikkelen.

opvolging

Aan het begin van de onboardingfase, of vlak daarvoor, worden afspraken gemaakt met de talentcoach over de inzet van de pedagogisch expert, de geplande activiteiten en het monitoren van de cultuur. Samen met de talentcoach wordt bepaald welke thema's dat jaar aandacht zullen krijgen: bijvoorbeeld weerbaarheid, eigenaarschap en zelfzorg. Waar nodig wordt de inzet en activiteiten gedurende het jaar aangevuld/aangepast, als de situatie hierom vraagt. Op basis van het monitoren van een veilige en verantwoorde cultuur kan de pedagogisch expert gedurende het jaar de talentcoach attenderen op de bevindingen, om vervolgens samen te bespreken wat de juiste opvolging zal zijn.

tot slot

Het is belangrijk om vast te stellen dat de voorgaande activiteiten vooral moeten bijdragen aan een continue en hoogwaardige dialoog tussen de betrokkenen, zodat het gevoel van een tweede thuis en een veilige, verantwoorde trainingsomgeving, in de context van later presteren, voor sporters worden gerealiseerd. De genoemde activiteiten zijn handvatten die hierbij kunnen helpen, maar ze zijn niet het doel op zich. Andere, mogelijk effectievere, activiteiten kunnen altijd worden geïntegreerd, maar dienen voort te komen uit gezamenlijk overleg tussen de coach, staf en pedagogisch expert.

powered by

* bv. de thema's:

- Is er sprake van voldoende gevoel van autonomie in het programma?
- Is er sprake van voldoende verbondenheid met andere sporters, coaches en staf in het programma en TeamNL centrum?
- Is er sprake van voldoende inzicht in en gevoel van ontwikkeling en verbetering?